

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Αθήνα, 10 Αυγούστου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ :

τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κυριάκο Πιερakκákη

τον Υπουργό Ανάπτυξης, κ. Τάκη Θεοδωρικάκο

την Υπουργό Τουρισμού, κα Όλγα Κεφαλογιάνη

ΘΕΜΑ: « Η απογοητευτική απορρόφηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας από τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις – Αναποτελεσματικός σχεδιασμός, τραπεζικοί αποκλεισμοί και έλλειψη στοχευμένων εργαλείων »

Κυρία Υπουργέ,

Κύριοι Υπουργοί,

Παρά τις δημόσιες δεσμεύσεις για στοχευμένη στήριξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), οι απαντήσεις που έχουν δοθεί από τα αρμόδια Υπουργεία και τις συναρμόδιες υπηρεσίες, κατόπιν Κοινοβουλευτικού ελέγχου μας με αριθμό πρωτοκόλλου Ερώτηση 1694/19.11.2024 και Αναφορά 2356/25.06.2025, καταδεικνύουν μια σοβαρή απόκλιση μεταξύ σχεδιασμού και εφαρμογής.

Όπως προκύπτει από την απάντηση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του ΤΑΑ (αρ. πρωτ. 120024 ΕΞ 2025/07.07.2025), από το συνολικό δανειακό σκέλος ύψους 17,7 δισ. ευρώ, έχουν μέχρι στιγμής συμβασιοποιηθεί 458 δανειακές συμβάσεις, με συνολικό προϋπολογισμό 16,35 δισ. ευρώ, εκ των οποίων μόνο 2,1 δισ. ευρώ αφορούν ΜμΕ. Δηλαδή, ενώ οι μισές περίπου συμβάσεις έχουν υπογραφεί με μικρομεσαίες επιχειρήσεις (249 από 458), το ποσοστό χρηματοδότησης που αντιστοιχεί σε αυτές δεν ξεπερνά το 13% του συνολικού ποσού. Πρόκειται για μια ξεκάθαρη ένδειξη ότι οι ΜμΕ παραμένουν στην πράξη χρηματοδοτικά περιθωριοποιημένες.

Το πρόβλημα εντείνεται από το γεγονός ότι η πρόσβαση στο δανειακό σκέλος του ΤΑΑ πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω τραπεζών και διεθνών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, κάτι που λειτουργεί αποτρεπτικά για τη μεγάλη πλειοψηφία των μικρών επιχειρήσεων που είτε δεν πληρούν τραπεζικά κριτήρια, είτε δεν διαθέτουν την απαραίτητη λογιστική ή εγγυοδοτική υποστήριξη. Το ευνοϊκό επιτόκιο 0,35% που παρέχεται για τις μικρές επιχειρήσεις, ενώ είναι στη σωστή κατεύθυνση, δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη διευκόλυνση πρόσβασης για τους ασθενέστερους επιχειρηματικούς κρίκους, ειδικά σε τουριστικές και αγροτικές περιοχές όπως η Κρήτη.

Η απάντηση της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (αρ. πρωτ. 56213/17.07.2025) τεκμηριώνει επίσης ότι από τη δράση «Εξυπνη Μεταποίηση» επιχορηγήθηκαν 151 επενδυτικά σχέδια μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με συνολική επιχορήγηση 102,5 εκατ. ευρώ και προϋπολογισμό 185 εκατ. ευρώ. Το 70% των πόρων κατευθύνθηκε σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις και το υπόλοιπο 30% σε μεσαίες, στοιχείο θετικό μεν, αλλά με πολύ περιορισμένο αποτύπωμα σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες της μικρομεσαίας παραγωγικής βάσης. Επιπλέον, έχει εκταμιευθεί μόλις 1,4 εκατ. ευρώ σε προκαταβολές, καταδεικνύοντας τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση και την αδυναμία του μηχανισμού να διοχετεύσει τους πόρους στην πραγματική οικονομία.

Σύμφωνα με την απάντηση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού ΤΑΑ (αρ. πρωτ. 179701 ΕΞ 2024/29.11.2024), στο πλαίσιο του σχεδίου «Ελλάδα 2.0» έχουν ενεργοποιηθεί επιπλέον δράσεις για τις ΜμΕ όπως ο «Ψηφιακός Μετασχηματισμός», η «Πράσινη Αγροτική Παραγωγή», ο «Ενεργειακός Μετασχηματισμός των επιχειρήσεων» και η «Αναδιάρθρωση Καλλιέργειών», χωρίς ωστόσο να παρέχεται σαφής καταγραφή του ποσοστού απορρόφησης των ΜμΕ, ούτε στοιχεία για την τελική αξιολόγηση της πρόσβασής τους στα εν λόγω εργαλεία. Πολλά από αυτά τα προγράμματα παραμένουν τεχνικά δυσνόητα, με σύνθετες απαιτήσεις και χαμηλό ποσοστό υλοποίησης από μικρές επιχειρήσεις με περιορισμένους διοικητικούς και λογιστικούς πόρους.

Από την πλευρά της τουριστικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την απάντηση του Υπουργείου Τουρισμού (αρ. πρωτ. 1500/16.12.2024), έχουν ενταχθεί δράσεις συνολικού προϋπολογισμού 387

εκατ. ευρώ (λιμάνια, χιονοδρομικά κέντρα, παραλίες, ιαματικός τουρισμός), στις οποίες έχουν συμμετάσχει και ΜμΕ, χωρίς όμως να αποτυπώνεται ποσοτικά η τελική απορρόφηση από μικρές τουριστικές επιχειρήσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι η απάντηση περιορίζεται σε αποσπασματικές αναφορές, χωρίς να υπάρχει συνολικός απολογισμός.

Ανάλογη ασάφεια χαρακτηρίζει και την απάντηση της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ (αρ. πρωτ. 182026 ΕΞ 2024/04.12.2024), όπου αναφέρεται ότι το νέο ΕΣΠΑ 2021–2027 προβλέπει 477 εκατ. ευρώ για δράσεις ενίσχυσης επιχειρηματικότητας στις Περιφέρειες, αλλά δεν δίνονται στοιχεία για τον βαθμό συμμετοχής των ΜμΕ, την επιτυχία των αιτήσεων, ούτε για γεωγραφική ή θεματική κατανομή.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν εύλογους προβληματισμούς για την αποτελεσματικότητα του ΤΑΑ ως εργαλείου που πράγματι στηρίζει τη μικρή και μεσαία επιχειρηματικότητα. Η απουσία ξεχωριστών, απλουστευμένων και αποκλειστικά προσαρμοσμένων δράσεων για ΜμΕ – ιδίως σε τουριστικές, αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές – και η συγκέντρωση των μεγαλύτερων ροών σε λίγους δικαιούχους, υπονομεύουν το βασικό κοινωνικό και αναπτυξιακό πρόσημο του Ταμείου.

Δεδομένων όλων των παραπάνω,

Ερωτάσθε κκ. Υπουργοί,

- 1. Ποιο είναι το ακριβές ποσοστό και ποσό των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που έχουν διοχετευθεί μέχρι σήμερα σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις;*
- 2. Πώς διαμορφώνεται η γεωγραφική και τομεακή κατανομή των ανωτέρω πόρων και σε ποιο βαθμό καλύπτονται οι περιφερειακές ανάγκες, ιδίως σε τουριστικές και αγροτικές περιοχές όπως η Κρήτη και τα Δωδεκάνησα;*
- 3. Τι μέτρα έχουν ληφθεί ή σχεδιάζονται για την άρση των τραπεζικών αποκλεισμών που περιορίζουν τη δυνατότητα των ΜμΕ να αξιοποιήσουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΤΑΑ;*
- 4. Προτίθεστε να ενεργοποιήσετε ξεχωριστές και απλουστευμένες προσκλήσεις, αποκλειστικά για ΜμΕ και αυτοαπασχολούμενους επαγγελματίες, με λιγότερες τεχνικές απαιτήσεις και χωρίς τη μεσολάβηση του τραπεζικού συστήματος;*
- 5. Ποιο είναι το ποσοστό επιτυχίας ή απόρριψης των αιτήσεων που έχουν υποβάλει ΜμΕ σε δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης όπως η «Εξυπνη Μεταποίηση» και ο «Ψηφιακός Μετασχηματισμός»;*
- 6. Θα υπάρξει επικαιροποιημένος δημόσιος απολογισμός με αναλυτικά στοιχεία ανά Περιφέρεια, τομέα και μέγεθος επιχείρησης, ώστε να διασφαλίζεται η λογοδοσία και η στοχοθετημένη πολιτική για τις ΜμΕ;*

7. Ποια είναι τα αναλυτικά στοιχεία συμμετοχής των ΜμΕ στον τομέα του τουρισμού, ανά δράση (π.χ. βιώσιμος τουρισμός, ιαματικός τουρισμός, λιμένες κ.λπ.); Πόσες αιτήσεις έγιναν από ΜμΕ, πόσες εγκρίθηκαν και πόσες απορρίφθηκαν ή ακυρώθηκαν;
8. Ποια είναι τα τουριστικά έργα και δράσεις που έχουν ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μέχρι σήμερα; Ποια από αυτά έχουν:
- i. Αποπερατωθεί
 - ii. Συμβασιοποιηθεί
 - iii. Υλοποιούνται ή βρίσκονται στο στάδιο δημοπράτησης
9. Ποιο είναι το ποσοστό απορρόφησης των πόρων ανά δράση του τουριστικού πυλώνα του ΤΑΑ μέχρι σήμερα;
10. Ποιος είναι ο συνολικός αριθμός και προϋπολογισμός των έργων που υλοποιούνται ανά Περιφέρεια, και ειδικά στις νησιωτικές περιοχές;
11. Ποιες είναι οι προβλεπόμενες ημερομηνίες ολοκλήρωσης για κάθε μία από τις τουριστικές δράσεις του ΤΑΑ που βρίσκονται σε εξέλιξη;
12. Ποιες ενέργειες προβλέπει το Υπουργείο για την επιτάχυνση υλοποίησης και απορρόφησης των πόρων, καθώς και την ενίσχυση της συμμετοχής μικρών τουριστικών επιχειρήσεων στις ενεργές ή μελλοντικές δράσεις;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Ελένη Βατσινά

Γεώργιος Νικητιάδης

Πάυλος Γερουλάνος

Μιλένα Αποστολάκη